

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

Τεύχος ΧCV, Δευτέρα 19 Απριλίου 2010.

Συντακτική Ομάδα:

Αλεξοπούλου Χριστίνα
Βλαστάρης Γιάννης
Ζυγά Ιωάννα-Νικολέττα
Καρακατσάνη Φαίη
Κόκαλη Χριστίνα
Κούκη Αναστασία
Κούρου Ιφιγένεια
Παναγιωτίδου Ράνια
Ταγκαλάκη Ειρήνη

Συντονιστής:

Δρ. Κωνσταντίνος Φίλης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ:

- ✓ *Μαράθηκε η «Τουλίπα» του Κ. Βακίγιεν: Ολοκληρώνεται η καθεστωτική αλλαγή στο Κιργιστάν*
- ✓ *Ιστορική επίσκεψη Medvedev στην Αργεντινή*
- ✓ *Σύνοδος Κορυφής για την Πυρηνική Ασφάλεια: Στοχος η αντιμετώπιση της «πυρηνικής τρομοκρατίας»*
- ✓ *Ματιές στην επικαιρότητα*

Μαράθηκε η «Τουλίπα» του Κ. Βακίγιεν: Ολοκληρώνεται η καθεστωτική αλλαγή στο Κιργιστάν

Οι ραγδαίες πολιτικές εξελίξεις που έλαβαν χώρα τις τελευταίες ημέρες στο Κιργιστάν και οδήγησαν στην πτώση του προέδρου Kurmanbek Bakiyev και του καθεστώτος που προήλθε από την λεγόμενη «Επανάσταση της Τουλίπας» το 2005 φαίνεται πως ολοκληρώνουν τον κύκλο τους, καθώς σταδιακά εδραιώνεται η διάδοχη κατάσταση, με την μεταβατική κυβέρνηση της αντιπολίτευσης, υπό την Roza Otunbayeva, να ελέγχει την κατάσταση στο εσωτερικό και να αποσπά τη στήριξη των μεγάλων δυνάμεων και της διεθνούς κοινότητας.

Πράγματι, τα γεγονότα που οδήγησαν στην πτώση του προέδρου Bakiyev εξελίχθηκαν με καταγιστικό ρυθμό. Στις 6 Απριλίου έφτασαν από το Κιργιστάν οι πρώτες πληροφορίες που έκαναν λόγο για μεγάλης κλίμακας συγκρούσεις ανάμεσα σε περίπου χίλιους αντιπολιτευόμενους διαδηλωτές και στις δυνάμεις ασφαλείας στην πόλη Talas, στα βόρεια της χώρας, ενώ συνελήφθησαν κάποιοι ηγέτες της αντιπολίτευσης, όπως ο Omurbek Tekebayev και ο Almazbek Atambayev του αντιπολιτευόμενου Σοσιαλδημοκρατικού κόμματος. Την επόμενη ημέρα, 7 Απριλίου, οι συγκρούσεις είχαν μεταφερθεί στην πρωτεύουσα της χώρας, Bishkek, μάλιστα οι διαδηλωτές πολιορκούσαν το προεδρικό μέγαρο και συγκρούονταν με την αστυνομία. Αν και αιματηρές (οι πληροφορίες που έφτασαν τις επόμενες μέρες κάνουν λόγο για 80 νεκρούς και περίπου 1500 τραυματίες), οι συγκρούσεις δεν είχαν εντούτοις μεγάλη διάρκεια. Αργότερα την ίδια ημέρα, οι διαδηλωτές είχαν ήδη καταλάβει το κοινοβούλιο και την κρατική τηλεόραση, ενώ ο πρόεδρος Bakiyev διέφυγε στην πόλη Osh που βρίσκεται στο νότιο τμήμα της χώρας, κοντά στην κοιλάδα της Fergana, και αποτελεί παραδοσιακά την περιοχή όπου βρίσκονται οι περισσότεροι υποστηρικτές του. Στις 8 Απριλίου, ενώ η αντιπολίτευση είχε ήδη σχηματίσει μεταβατική κυβέρνηση και είχε αποκτήσει τον έλεγχο των σωμάτων ασφαλείας και του στρατού, κυρίως στην πρωτεύουσα και στα βόρεια της χώρας, ο πρόεδρος Bakiyev, από την Osh, αναγνώρισε πως έχει χάσει εντελώς τον έλεγχο, τονίζοντας όμως παράλληλα πως δεν πρόκειται να παραιτηθεί του αξιώματός του.

Από τις 8 μέχρι σχεδόν τις 14 Απριλίου η χώρα βρέθηκε αρκετά κοντά στο ενδεχόμενο μιας αιματηρής εμφύλιας σύγκρουσης ανάμεσα στην αντιπολίτευση και τους υποστηρικτές του Bakiyev, καθώς ο τελευταίος προσπάθησε να παίξει το τελευταίο του χαρτί –την υποστήριξη του νότου–, χωρίς όμως αποτέλεσμα. Στις 11 Απριλίου απαντώντας ο ίδιος σε δημοσιογράφους του ρωσικού πρακτορείου Ria Novosti δήλωσε πως νιώθει υπεύθυνος για τους θανάτους των διαδηλωτών και αναγνώρισε τις ευθύνες του για την κλιμάκωση της βίας, συμπληρώνοντας όμως πως δεν διατίθεται να παραιτηθεί. Η μεταβατική κυβέρνηση που είχε στο μεταξύ σχηματιστεί στο Bishkek καλούσε επανειλημμένα τον Bakiyev να παραιτηθεί και να επιστρέψει στην πρωτεύουσα, απειλώντας να προχωρήσει στην άρση της ασυλίας του και στην άμεση σύλληψη και προσαγωγή του σε δίκη. Τελικά, στις 13 Απριλίου η κυβέρνηση εξέδωσε το διάταγμα κατάργησης της προεδρικής ασυλίας του Bakiyev και άφησε παράλληλα να εννοηθεί πως σύντομα θα επιδιώξει να υλοποιήσει την απειλή για σύλληψη του τελευταίου, ενώ την ίδια ημέρα δύο χιλιάδες υποστηρικτές του ανατραπέντος προέδρου διαδήλωσαν στην πόλη Jalal-Abad, στα νοτιοδυτικά της χώρας, απειλώντας να καταλάβουν τα κυβερνητικά κτίρια στην πόλη, τα οποία βρίσκονταν υπό τον έλεγχο της μεταβατικής κυβέρνησης.

Το σημείο αυτό ήταν το κρισιμότερο για την κατάσταση στη χώρα, αφού οι δύο πλευρές έφτασαν αρκετά κοντά στον εφιάλτη μιας εμφύλιας σύγκρουσης. Τελικά, η συνειδητοποίηση από την πλευρά του Bakiyev της αδυναμίας ανατροπής της κατάστασης αποσόβησε αυτό το ενδεχόμενο, ενώ ο ίδιος προσανατολίστηκε σε διαπραγμάτευση με την κυβέρνηση ώστε να εξασφαλίσει την μη δίωξη του ιδίου και της οικογένειάς του. Η μεταβατική κυβέρνηση βρέθηκε εμφανώς σε θέση ισχύος, τόσο εξαιτίας της υποστήριξης της πλειοψηφίας του λαού και του ελέγχου των σωμάτων ασφαλείας και του στρατού στο εσωτερικό, όσο και εξαιτίας της υποστήριξης που τελικά έλαβε από το εξωτερικό.

Πράγματι, στις 14 Απριλίου ο Αμερικανός υφυπουργός εξωτερικών, Robert Blake, επισκέφθηκε το Bishkek και υποσχέθηκε στη νέα κυβέρνηση την παροχή άμεσης βοήθειας προκειμένου να σταθεροποιηθεί η κατάσταση στη χώρα· επισημαίνεται δε πως στις 10 Απριλίου η επικεφαλής της μεταβατικής, R. Otunbayeva, είχε τηλεφωνική συνομιλία με την Αμερικανίδα υπουργό εξωτερικών, Hillary Clinton,

κατά την οποία υποσχέθηκε να τηρήσει τη συμφωνία για τη χρήση της αεροπορικής βάσης στο Manas από τις αμερικανικές δυνάμεις. Επίσης, αντίστοιχη ήταν η αντίδραση και του ρωσικού παράγοντα. Την ίδια ημέρα, ο Ρώσος πρωθυπουργός, Vladimir Putin, αναγνώρισε την ανάγκη στήριξης της νέας κυβέρνησης στο Κιργιστάν, ενώ ο Ρώσος υπουργός Οικονομικών, Alexei Kudrin, και ο αναπληρωτής πρωθυπουργός, Igor Sechin, δήλωσαν πως η Ρωσία προτίθεται να παράσχει στη νέα κυβέρνηση δάνεια ύψους 50 εκατ. δολαρίων καθώς και 25.000 μετρικούς τόνους πετρελαίου για την αντιμετώπιση των άμεσων αναγκών. Την επομένη, μάλιστα, ο Ρώσος πρωθυπουργός συναντήθηκε κατ' ιδίαν στη Μόσχα με τον νέο Κιργίζιο αναπληρωτή πρωθυπουργό, Almazbek Atambayev, ενώ είχε και τηλεφωνική συνομιλία με τον ανατραπέντα πρόεδρο.

Τελικά στις 15 Απριλίου τα σύννεφα της ζοφερής προοπτικής μιας εμφύλιας σύγκρουσης διαλύθηκαν εντελώς, καθώς ο ανατραπέντος πρόεδρος απέστειλε επισήμως στο Bishkek επιστολή παραίτησης, την οποία η Otunbayeva έδειξε στους δημοσιογράφους στις 16 Απριλίου, και αναχώρησε με στρατιωτικό αεροσκάφος –και με τη σχετική σύμφωνη γνώμη Μόσχας και Ουάσινγκτον– για το Καζακστάν, όπου και συναντήθηκε με τον πρόεδρο της χώρας, Nursultan Nazarbayev. Εν προκειμένω, μάλιστα, η Otunbayeva τόνισε πως δεδομένων των συνθηκών που επικρατούν στη χώρα, η κυβέρνηση δεν θα μπορούσε να εγγυηθεί την ασφάλεια του πρώην προέδρου. Τέλος, η επικεφαλής της μεταβατικής κυβέρνησης και υπηρεσιακή πρόεδρος, R. Otunbayeva, μιλώντας στους δημοσιογράφους στις 16 Απριλίου σκιαγράφησε τα σχέδιά της για το μέλλον του Κιργιστάν. Σύμφωνα με την ίδια, άμεση προτεραιότητα της νέας κυβέρνησης είναι η σύνταξη και υιοθέτηση νέου συντάγματος που θα προβλέπει τη μετατροπή του πολιτεύματος σε κοινοβουλευτική δημοκρατία, ενώ τόνισε πως στόχος της κυβέρνησής της θα είναι η ενίσχυση των ατομικών ελευθεριών και κυρίως η κατοχύρωση του δικαιώματος της ελεύθερης έκφρασης.

Εκτίμηση

Μετά την «Πορτοκαλί Επανάσταση» στην Ουκρανία, ήταν η σειρά της κιργιζιανής «Επανάστασης της Τουλίπας» να ολοκληρώσει τον ιστορικό της κύκλο. Βέβαια, στην τελευταία περίπτωση η αλλαγή ήταν εξαιρετικά βίαιη και δεν προέκυψε μέσα από εκλογικές διαδικασίες. Σε κάθε περίπτωση, η σημασία της είναι αξιοσημείωτη και η

ανάλυσή της επιτρέπει την εξαγωγή μιας σειράς συμπερασμάτων, τόσο για την κατάσταση που επικρατεί στην ίδια τη χώρα, όσο και για τις νέες τάσεις που επικρατούν στο διεθνές περιβάλλον.

Καταρχήν, θα πρέπει να επισημανθεί πως η νέα αυτή εξέγερση δείχνει ξεκάθαρα ότι η μεταβίβαση της εξουσίας στη μικρή αυτή χώρα της Κεντρικής Ασίας είναι σχεδόν αδύνατο να πραγματοποιηθεί με ομαλό τρόπο. Όπως η «Επανάσταση της Τουλίπας» του 2005 οδήγησε στην πτώση του προέδρου Akayev, έτσι και η νέα εξέγερση οδήγησε στην πτώση και «έξωση» του προέδρου Bakiyev. Φαίνεται πως οι πολιτικοί θεσμοί στη συγκεκριμένη χώρα, και το ίδιο ισχύει σε μεγαλύτερο ή μικρότερο βαθμό για όλη την περιοχή, είναι εξαιρετικά αδύναμοι και οι πολιτικές αλλαγές μπορούν να λαμβάνουν χώρα μόνο μέσω εξεγέρσεων, ενώ η πολιτική, οικονομική και κοινωνική υπανάπτυξη, ο νεποτισμός, η ενδημική διαφθορά και η απουσία μιας ισχυρής «κοινωνίας των πολιτών» αποτελούν ανασταλτικούς παράγοντες για μια γνήσια δημοκρατική πορεία. Επιπλέον, η διαίρεση της χώρας επί τη βάση του εθνοτικού άξονα Βορά-Νότου (ο πληθυσμός του νοτιοδυτικού, κυρίως, τμήματος της χώρας, όπου και η βάση ισχύος του ανατραπέντος προέδρου Bakiyev, είναι ουζμπεκικής εθνοτικής προέλευσης) δημιουργεί πρόσθετες τριβές, οι συνέπειες των οποίων μπορούν να αποσταθεροποιήσουν ολόκληρη την περιοχή. Αναμφίβολα, η αποτυχία του Bakiyev να αντιμετωπίσει τις χρόνιες αυτές παθογένειες οδήγησαν στην διόγκωση της λαϊκής δυσαρέσκειας και δημιούργησαν τις προϋποθέσεις μιας εξέγερσης.

Από την άλλη πλευρά, βέβαια, η μικρή αυτή χώρα αποτελεί πεδίο έντονου γεωπολιτικού ανταγωνισμού ανάμεσα στις μεγάλες δυνάμεις και ο ανταγωνισμός αυτός αποτελεί συχνά τον κρισιμότερο καταλύτη των εξελίξεων. Η Μόσχα ήταν η πρώτη που αναγνώρισε τη νέα κυβέρνηση στο Bishkek (κάποιες δυτικές πηγές κάνουν, μάλιστα, λόγο για αυξήσεις στους δασμούς των ενεργειακών εξαγωγών από την πλευρά της Ρωσίας που εκτίναξαν το κόστος των καυσίμων και των μετακινήσεων στο Κιργιστάν και πυροδότησαν τη δυσαρέσκεια κατά του Bakiyev, ενώ ταυτόχρονα ο ρωσόφωνος τύπος στη χώρα καλούσε το λαό σε δυναμικές κινητοποιήσεις), ενώ ο V. Putin δέχθηκε τον αναπληρωτή πρωθυπουργό της νέας κυβέρνησης στη ρωσική πρωτεύουσα και του υποσχέθηκε βοήθεια. Σε κάθε περίπτωση, η εξέλιξη αυτή ήταν αναμενόμενη, καθώς η Ρωσία δεν θα μπορούσε παρά να δει με καλό μάτι την κατάρρευση ενός

καθεστώτος που από την πρώτη στιγμή «έκλινε» προς τα αμερικανικά συμφέροντα και είχε μάλιστα «διαφημιστεί» ως ένα από τα κινήματα αμφισβήτησης της ρωσικής ηγεμονίας στον πρώην σοβιετικό χώρο (μαζί με την «Πορτοκαλί Επανάσταση» στην Ουκρανία και την «Επανάσταση των Ρόδων» στη Γεωργία). Από την άλλη, η Ουάσινγκτον επέδειξε αρχικά δισταγμό στην αναγνώριση της νέας κατάστασης, αφού ήταν εκείνη που διατηρούσε προνομιακές σχέσεις με το καθεστώς Βακίγιεν και τα ζωτικά της συμφέροντα λαμβάνονταν πάντοτε υπ' όψιν από αυτό. Ωστόσο, η συνειδητοποίηση της ματαιότητας κάθε απόπειρας συγκράτησης του στραμμένου κατά του Βακίγιεν λαϊκού ρεύματος, σε συνδυασμό με τις διαβεβαιώσεις της νέας κυβέρνησης για τήρηση των συμφωνιών χρήσης της βάσης του Manas από τις αμερικανικές δυνάμεις, οδήγησαν την αμερικανική πλευρά στην επιλογή στήριξης της νέας κυβέρνησης.

Γίνεται, επομένως, αντιληπτό πως η εξέγερση που οδήγησε στην πτώση του καθεστώτος της «Τουλίπας» είχε βαθιές ρίζες στις εσωτερικές συνθήκες της χώρας, ενώ ταυτόχρονα πέτυχε διότι μπόρεσε να συμβιβαστεί με τις στρατηγικές επιδιώξεις των μεγάλων δυνάμεων. Τέλος, η επικράτησή της φαίνεται πως είναι σημάδι έναρξης μιας περιόδου πιο ισορροπημένης κατανομής της επιρροής ανάμεσα σε Μόσχα και Ουάσινγκτον στην περιοχή της Κεντρικής Ασίας, αλλά και του μετασοβιετικού χώρου γενικότερα, με τη ρωσική πλευρά να ζανακερδίζει το χαμένο «έδαφος» των τελευταίων ετών.

Ιστορική επίσκεψη Medvedev στην Αργεντινή

Διήμερη επίσημη επίσκεψη στις 14-15 Απριλίου πραγματοποίησε ο Ρώσος πρόεδρος, Dmitry Medvedev, στην Αργεντινή, η οποία, μάλιστα, αποτελεί την πρώτη επίσκεψη Ρώσου προέδρου στη λατινο-αμερικανική αυτή χώρα. Στόχος της επίσκεψής του Medvedev, ο οποίος συνοδευόταν από πολυπληθή αντιπροσωπεία υψηλόβαθμων κρατικών αξιωματούχων και από επιχειρηματίες, ήταν η σύσφιγξη των διμερών σχέσεων σε πληθώρα τομέων, όπως η οικονομία, το εμπόριο και η άμυνα.

Ο Ρώσος πρόεδρος κατά την διάρκεια της συνάντησης του με την ομόλογό του, Christina Fernandez de Kirchner, υπογράμμισε πως η Ρωσία είναι «παρούσα» στη

Λατινική Αμερική και πως η επίσκεψη αυτή είναι «απόδειξη ότι η στάση της έναντι της Λατινικής Αμερικής έχει πλέον αλλάξει». Από την πλευρά της, η πρόεδρος της Αργεντινής τόνισε πως η χώρα της δεν είναι «η πίσω αυλή κανενός».

Υπό την επίβλεψη των αντιπροσωπειών των χωρών τους, οι Medvedev και Kirchner υπέγραψαν περισσότερες από δέκα συμφωνίες. Στον τομέα της ενέργειας συμφωνήθηκε καταρχήν η χρήση της πυρηνικής ενέργειας σε πετρελαϊκές και γεωλογικές έρευνες. Επιπλέον, υπογράφηκαν μνημόνια συνεργασίας για την από κοινού ανάπτυξη του ρωσικού δορυφορικού συστήματος παγκόσμιας πλοήγησης GLONASS, καθώς επίσης και για τον εκσυγχρονισμό των ατομικών ηλεκτρικών σταθμών της Αργεντινής. Σημαντική θέση μεταξύ των συμφωνιών κατέχει η συνεργασία στον τομέα της άμυνας, μετά την απόφαση της Αργεντινής να προμηθευτεί τα ρωσικά ελικόπτερα Mi171E για τον εξοπλισμό των βάσεων της στην Ανταρκτική. Τέλος, συμφωνίες υπογράφηκαν και στους τομείς των μεταφορών, του αθλητισμού, της γεωργίας και του πολιτισμού.

Όσον αφορά στον αντίκτυπο της επίσκεψης Medvedev, ο ίδιος, όταν ρωτήθηκε σε συνέντευξη Τύπου για την πιθανότητα να διαταραχθούν οι σχέσεις με τις ΗΠΑ λόγω της εγγύτητας με την Αργεντινή, απάντησε πως πιστεύει ότι «στον Λευκό Οίκο υπάρχουν άνθρωποι συνειδητοί που δε θα αποδώσουν λανθασμένη σημασία στη ρωσική πρωτοβουλία». Επιπλέον, σε σκληρότερο ύφος, τόνισε ότι δεν τον ενδιαφέρει εάν κάποιος ενοχληθεί. «Οι καιροί έχουν αλλάξει» κατέληξε ο Ρώσος πρόεδρος.

Εκτίμηση

Είναι προφανές πως η Ρωσία προσπαθεί να ξεφύγει πάσει θυσία από τον απομονωτισμό της πρώτης μετασοβιετικής περιόδου, ψάχνοντας για διαύλους επικοινωνίας μέσω της πολυεπίπεδης συνεργασίας με διάφορες χώρες ανά την υφήλιο.

Η Αργεντινή αποτελεί το πλέον πρόσφορο έδαφος για αυτό, αφού και η ίδια επιθυμεί να αναπτύξει επαφές με «ισχυρά» κράτη, όπως η Ρωσία. Απόδειξη αποτελεί η επίσκεψη της προέδρου της χώρας στη Μόσχα ήδη από τον Δεκέμβριο του 2008. Επιπλέον, οι χώρες της Λατινικής Αμερικής προσφέρουν υψηλά περιθώρια κέρδους για τη Ρωσία, καθώς οι ίδιες δεν είναι σε θέση να εκμεταλλευτούν στο έπακρο τις δυνατότητές τους. Τέλος, μέσω της προσέγγισης της Λατινικής Αμερικής, η Ρωσία ικανοποιεί και το

αναγκαίο «πολιτικό παιχνίδι» της με τις ΗΠΑ, οι οποίες αναμφίβολα αντιμετωπίζουν με δυσαρέσκεια την «απόβαση» της Ρωσίας στη νότια περιοχή της «κυριαρχίας» τους.

Σύνοδος Κορυφής για την Πυρηνική Ασφάλεια: Στοχος η αντιμετώπιση της «πυρηνικής τρομοκρατίας».

Σύνοδος Κορυφής για την Πυρηνική ασφάλεια πραγματοποιήθηκε στην Ουάσιγκτον στις 12 και 13 Απριλίου με σκοπό να αντιμετωπιστεί η απειλή της «πυρηνικής τρομοκρατίας». Στη Σύνοδο, η οποία αποτελεί την ευρύτερη διάσκεψη που έχει συγκληθεί στις ΗΠΑ από το 1945, συμμετείχαν 47 αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων. Ηχηρή απουσία της Συνόδου ήταν αυτή του προέδρου του Ισραήλ Benjamin Netanyahu, ο οποίος, σύμφωνα με τον ισραηλινό τύπο, δεν παρέστη στη Σύνοδο φοβούμενος ότι η Αίγυπτος και η Τουρκία που συμμετείχαν, θα έθιγαν το θέμα του πυρηνικού οπλοστασίου του Ισραήλ.

Η συγκεκριμένη Σύνοδος εντάσσεται σε μια σειρά από πρωτοβουλίες που έχει λάβει το τελευταίο χρονικό διάστημα ο αμερικανός πρόεδρος, Barack Obama, προς την κατεύθυνση αποπυρηνικοποίησης του πλανήτη. Στις 7 Απριλίου, ο Obama εξήγγειλε το νέο πυρηνικό δόγμα των ΗΠΑ το οποίο θέτει αυστηρές προϋποθέσεις για τις συνθήκες υπό τις οποίες δύναται η χώρα να χρησιμοποιεί πυρηνικά, ενώ μια ημέρα μετά υπέγραψε με τον Ρώσο ομόλογο του, Dmitry Medvedev, στην Πράγα τη νέα συνθήκη START για τη μείωση του πυρηνικού οπλοστασίου των δύο χωρών.

Την ατζέντα της διήμερης Συνόδου μονοπόλησε το θέμα της αναβάθμισης των μέτρων ασφαλείας στις στρατιωτικές εγκαταστάσεις και στους πυρηνικούς σταθμούς παραγωγής ηλεκτρικού ρεύματος, καθώς και στις εγκαταστάσεις αποθήκευσης σχάσιμου και μη ραδιενεργού υλικού, αναβάθμιση την οποία οι 47 ηγέτες δεσμεύτηκαν να υλοποιήσουν στα επόμενα τέσσερα χρόνια. Επιπρόσθετα, υποσχέθηκαν να εντείνουν τις προσπάθειες τους ώστε να περιορίσουν τη διακίνηση πυρηνικών όπλων και να εμποδίσουν μη κρατικούς παράγοντες(όπως η Al Qaeda) να έχουν πρόσβαση στις πληροφορίες και στην τεχνολογία που απαιτείται για τη χρήση πυρηνικών υλικών. Ακόμα, σε κοινή ανακοίνωση τους, οι συμμετέχοντες εξήραν το έργο της Διεθνούς Υπηρεσίας Ατομικής Ενέργειας(IAEA), επισημαίνοντας παράλληλα τον ζωτικό της ρόλο. Μάλιστα, δεσμεύτηκαν να της παράσχουν τους απαραίτητους πόρους και εξειδίκευση για τη συνέχιση της αποστολής της.

Κατά την διάρκεια των εργασιών της Συνόδου, το ζήτημα του πυρηνικού προγράμματος του Ιράν συζητήθηκε έντονα. Ο Barack Obama κατά τη λήξη της Συνόδου, δήλωσε ότι η άσκηση πιέσεων στο Ιράν με την απειλή σκληρών κυρώσεων την κατάλληλη στιγμή θα έχει αποτέλεσμα, ενώ ο Γάλλος πρόεδρος, Nicolas Sarkozy, εξέφρασε την πεποίθηση ότι η συμφωνία για την επιβολή νέων κυρώσεων στη Τεχεράνη θα υπογραφεί στο τέλος του μήνα. Από τη μεριά του, ο Dmitry Medvedev επεσήμανε πως η επιβολή κυρώσεων στο Ιράν δεν θα πρέπει σε καμία περίπτωση να πλήξει τον ιρανικό λαό. Μάλιστα, πιο διαλλακτική φάνηκε να είναι και η Κίνα, η οποία μέχρι σήμερα αντιδρούσε σθεναρά στην επιβολή νέου γύρου κυρώσεων, με την εκπρόσωπο του κινεζικού υπουργείου εξωτερικών να δηλώνει ότι το Πεκίνο τάσσεται υπέρ μιας διττής στρατηγικής στο θέμα του Ιράν, αναφερόμενη αφενός στη συνέχιση του διαλόγου με την Τεχεράνη ώστε να εγκαταλείψει το πυρηνικό της πρόγραμμα και αφετέρου στην επιβολή κυρώσεων. Όπως ήταν αναμενόμενο, η Σύνοδος Κορυφής προκάλεσε την οργή του Ιρανού προέδρου, Mahmoud Ahmadinejad, ο οποίος την καταδίκασε, χαρακτηρίζοντας την παράλληλα «ταπεινωτική για την ανθρωπότητα». Σε επιστολή του στον ΟΗΕ, κατηγόρησε τις ΗΠΑ για «πυρηνικό εκβιασμό» και «κρατική τρομοκρατία». Ακόμα, κατά την πρώτη ημέρα της Συνόδου ανακοίνωσε πως το Ιράν θα φιλοξενήσει δική του Σύνοδο για τον πυρηνικό αφοπλισμό και τη μη διάδοση των πυρηνικών όπλων στις 17 και 18 Απριλίου, με προσκεκλημένους 15 υπουργούς εξωτερικών από «ελεύθερα σκεπτόμενες χώρες».

Στο περιθώριο της Συνόδου, κάποια κράτη επιβεβαίωσαν την πρόθεση τους για μείωση ή ακόμα και εξάλειψη των πυρηνικών υλικών που διαθέτουν, ώστε αυτά να μην βρεθούν στα χέρια των τρομοκρατών. Η Ρωσία ανακοίνωσε πως προτίθεται να δαπανήσει 2,5 δις δολάρια για να αποσύρει 34 μετρικούς τόνους εμπλουτισμένου πλουτωνίου, ενώ η Ουκρανία, το Μεξικό και ο Καναδάς αποφάσισαν να προχωρήσουν στην εξάλειψη αποθεμάτων σε υψηλά εμπλουτισμένο ουράνιο.

Τέλος, σημειώνεται ότι κατά τη διάρκεια της Συνόδου, αποφασίστηκε ότι η επόμενη συνάντηση κορυφής για την πυρηνική ασφάλεια θα πραγματοποιηθεί το 2012 στη Σεούλ της Νότιας Κορέας.

Εκτίμηση

Είναι σαφές ότι στη Σύνοδο Κορυφής για την πυρηνική ασφάλεια οι συμμετέχουσες χώρες έκαναν φανερή τη βούληση τους να κινηθούν προς την κατεύθυνση μιας μακροπρόθεσμης αποπυρηνικοποίησης του πλανήτη. Απτά δείγματα που καταδεικνύουν την πρόθεση τους αυτή αποτελούν οι αποφάσεις αρκετών κρατών (όπως η Ρωσία και η Ουκρανία) να καταστρέψουν μέρος των πυρηνικών υλικών που έχουν στην κατοχή τους. Ασφαλώς, κεντρικός στόχος της Συνόδου ήταν να ασκηθεί ακόμα μεγαλύτερη πίεση στο Ιράν(και δευτερευόντως στη Βόρεια Κορέα) ώστε να κάμψει τις πυρηνικές του φιλοδοξίες, ωστόσο, το συγκεκριμένο ζήτημα έμεινε περισσότερο σε επίπεδο δηλώσεων αφού δεν υπογράφηκε κάποια συμφωνία για την επιβολή νέου γύρου κυρώσεων (τέταρτου κατά σειρά) στην Τεχεράνη ούτε λήφθηκαν ουσιαστικές αποφάσεις που να οδηγούν προς την κατεύθυνση αυτή. Σημαντικό ρόλο σε αυτό διαδραμάτισε η θέση της Κίνας, η οποία αν και άμβλυσε σε ένα βαθμό τις αντιρρήσεις της, δεν φαίνεται ακόμα να έχει συναινέσει πλήρως στην επιβολή εξουθενωτικών κυρώσεων εις βάρος του Ιράν.

Ματιές στην επικαιρότητα

Πολιτική

- **Την ανάκληση αναγνώρισης της Αμπχαζίας και της Ν. Οσσετίας αναμένεται να ζητήσει και πάλι το Συμβούλιο της Ευρώπης από τη Ρωσία.** Οι Επίτροποι της Κοινοβουλευτικής Συνόδου (Κ.Σ.) του Συμβουλίου της Επικρατείας έχουν ήδη επισκεφθεί τη Γεωργία και αναμένεται να επισκεφθούν και τη Μόσχα στις 19-20 Απριλίου. Σκοπός των δύο επισκέψεων είναι η συγγραφή μιας έκθεσης σχετικά με την εκτέλεση της σχετικής με τον πόλεμο στη Γεωργία το 2008 απόφασης της Συνόδου. Σύμφωνα με δήλωση του επικεφαλής της ρωσικής αντιπροσωπείας στην Κ.Σ., Leonid Slutsky, στις 16 Απριλίου το αίτημα της ανάκλησης αναγνώρισης αναμένεται να επαναληφθεί, καθώς το Συμβούλιο έχει επιμείνει αρκετά σε αυτό από την αρχή της ενασχόλησής του με το θέμα τον Οκτώβριο του 2009.

- **Συνάντηση με τον Ισπανό πρωθυπουργό, Jose Luis Rodrigez Zapatero, είχε στο πλαίσιο της Συνόδου Κορυφής για τα Πυρηνικά στις 13 Απριλίου ο Ρώσος πρόεδρος, Dmitry Medvedev.** Οι δυο άνδρες ανακοίνωσαν την επίσκεψη του Zapatero στη Μόσχα, χωρίς, όμως, να γίνει γνωστή η σχετική ημερομηνία. Παράλληλα, ο Medvedev εξέφρασε την επιθυμία να ανταλλάξει απόψεις με τον Ισπανό πρωθυπουργό αναφορικά με τις σχέσεις της Ρωσίας με την ΕΕ με αφορμή την ισπανική προεδρία της Ένωσης.
- **Επίθεση μη επανδρωμένου αεροσκάφους των ΗΠΑ σημειώθηκε στις 14 Απριλίου στην επαρχία του Βορείου Ουαζιριστάν του Πακιστάν.** Σύμφωνα με ανακοινωθέν των πακιστανικών αρχών, σκοτώθηκαν τέσσερις αντάρτες ενώ ο δεύτερος πύραυλος έπληξε με επιτυχία και άλλους στόχους ανταρτών.
- **Με επικράτηση της δεξιάς παράταξης έκλεισαν οι εκλογές της 11^{ης} Απριλίου στην Ουγγαρία.** Το δεξιό κόμμα Fidesz κέρδισε 206 από τις 386 θέσεις του Εθνικού Κοινοβουλίου. Το Σοσιαλιστικό Κόμμα συγκέντρωσε μόλις το 19%, χάνοντας την εξουσία.

Οικονομία

- **Η Σύνοδος Κορυφής της ομάδας BRIC, η οποία απαρτίζεται από τις τέσσερις μεγαλύτερες αναδυόμενες οικονομίες στον κόσμο (Βραζιλία, Ρωσία, Ινδία, Κίνα) πραγματοποιήθηκε στις 16 Απριλίου στη Μπραζιλία της Βραζιλίας.** Κατά την διάρκεια των συνομιλιών των τεσσάρων πολιτικών ηγετών έμφαση δόθηκε στο ζήτημα της μεταρρύθμισης του συστήματος λήψης αποφάσεων της Παγκόσμιας Τράπεζας και του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου, η οποία συμφωνήθηκε πως πρέπει να υλοποιηθεί μέχρι τη Σύνοδο των χωρών G20 τον Νοέμβριο. Επιπρόσθετα, οι τέσσερις χώρες δεσμεύτηκαν να εξετάσουν δυνατότητες χρήσης των νομισμάτων τους, περιορίζοντας παράλληλα τη χρήση του αμερικανικού δολαρίου στις μεταξύ τους συναλλαγές.
- **Την ένθερμη υποστήριξη των ΗΠΑ για την ένταξη της Ρωσίας στον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου εξέφρασε ο πολιτικός διευθυντής του**

αμερικανικού υπουργείου εξωτερικών, **William Burns**, στις 14 Απριλίου. Ο Burns επεσήμανε πως δεν συμφέρει τις ΗΠΑ η Ρωσία να μένει εκτός του ΠΟΕ, δεδομένου του σημαντικού μεγέθους της οικονομίας της. Η δήλωση αυτή ήρθε μια ημέρα μετά τη δήλωση του Ρώσου πρόεδρου, Dmitry Medvedev, που ζήτησε από τις ΗΠΑ να βοηθήσουν τη Ρωσία να ενταχθεί στον Οργανισμό χωρίς «εξευτελισμούς».

- **Η Rusal, η μεγαλύτερη εταιρεία αλουμινίου στον κόσμο, επανήλθε στην κερδοφορία το 2009 σύμφωνα με ανακοίνωση που έκανε στις 12 Απριλίου.** Ειδικότερα, τα καθαρά κέρδη του ρώσικου κολοσσού ανήλθαν στα 821 εκ. δολάρια έναντι ζημιών ύψους 5,98 δις δολάρια που είχε καταγράψει το 2008 λόγω της μειωμένης ζήτησης που προήλθε από την οικονομική κρίση. Επιπρόσθετα, η Rusal ανακοίνωσε πως δεν θα διανεμίει τελικό μέρισμα για το 2009, ενώ προτίθεται να αυξήσει την παραγωγή αλουμινίου το 2010.
- **Στα 21,4 εκ. ευρώ ανήλθε το έλλειμμα του κεντρικού προϋπολογισμού της Σερβίας τους τρεις πρώτους μήνες του 2010, βάσει στοιχείων που έδωσε στη δημοσιότητα το υπουργείο οικονομικών της χώρας.** Συγκεκριμένα, οι δαπάνες έφτασαν τα 165,6 εκ. ευρώ, ενώ τα έσοδα ανήλθαν στα 144,3 εκ. ευρώ. Το υπουργείο οικονομικών ανέφερε πως η μείωση του ελλείμματος αποτελεί βασικό στόχο της δημοσιονομικής πολιτικής της χώρας στις παρούσες συνθήκες έλλειψης οικονομικής ρευστότητας η οποία απορρέει από την οικονομική κρίση.
- **Επέκταση του προγράμματος δανείων χαμηλού επιτοκίου σε αλιευτικές εταιρείες, καθώς και αύξηση του ύψους τέτοιων δανείων, συζητά ο Ρώσος Πρωθυπουργός, Vladimir Putin.** Σε συνάντηση με θέμα την ανάπτυξη υποδομών σε παράκτιες περιοχές για την διευκόλυνση της αλιείας στο Murmansk στις 17 Απριλίου, ο Putin ανακοίνωσε ότι η κυβέρνηση είναι έτοιμη να επιχορηγήσει δάνεια χαμηλού επιτοκίου.

Ενέργεια

- **«Η Ρωσία εξετάζει την πιθανότητα να προβεί σε μείωση των τιμών του φυσικού αερίου που παρέχει στην Ουκρανία, με αντάλλαγμα την συμμετοχή της σε ενεργειακά έργα της δεύτερης»,** δήλωσε το Σάββατο 18 Απριλίου, ο αναπληρωτής πρωθυπουργός της κυβέρνησης της Ρωσικής Ομοσπονδίας, Igor Sechin.
- **Στην έγκριση των νέων συμφωνιών μεταξύ της Gazprom και των ουκρανικών της εταιρών για το φυσικό αέριο προέβησαν η ρωσική και η ουκρανική κυβέρνηση, τη Παρασκευή 17 Απριλίου.** Οι συμφωνίες αποτελούν καρπό των προτάσεων που τέθηκαν από μέρους του Ουκρανού προέδρου, Viktor Yanukovich, αναφορικά με τη εγκαθίδρυση νέου καθεστώτος τιμολόγησης του φυσικού αερίου.
- **Η άνοιξη του 2011 θα αποτελέσει την αφετηρία της επεξεργασίας του φυσικού αερίου Shtokman που βρίσκεται σε συμπυκνωμένη μορφή στη θάλασσα του Barents.** Σύμφωνα με δηλώσεις του Ρώσου Πρωθυπουργού, Vladimir Putin, «θα χρειαστούν αρκετά χρόνια για την κατασκευή των βασικών υποδομών και για να τεθεί το πεδίο σε λειτουργία. Αξίζει να υπογραμμιστεί το γεγονός ότι η Gazprom κατέχει το 51% των μετοχών του έργου, η γαλλική Total το 25% και η Νορβική StatoilHydro το 24%, ενώ το συνολικό κόστος του έργου αναμένεται να ανέλθει στα \$30 δις.
- **Αντιπροσωπεία του ρωσικού κολοσσού Gazprom επισκέφθηκε το Κατάρ τη Πέμπτη 15 Απριλίου για την συζήτηση της διμερούς συνεργασίας στον ενεργειακό τομέα.** Με επικεφαλής τον πρόεδρο της εταιρίας, Alexei Miller, η ρωσική αντιπροσωπεία συναντήθηκε με τους Sheikh Hamad Bin Khalifa Al Thani, εμίρη του Κράτους του Κατάρ, τον σείχη Hamad Bin Jassem Bin Jabor Al Thani, πρωθυπουργό και υπουργό εξωτερικών, και τον Abdullah Bin Hamad Al-Attiyah, αναπληρωτή πρωθυπουργό, υπουργό ενέργειας και βιομηχανίας και πρόεδρο και διευθύνων σύμβουλο της «Πετρέλαια Κατάρ».
- **Τη Δευτέρα 12 Απριλίου ο πρόεδρος της ρωσικής Gazprom, Alexei Miller, και ο Διευθύνων Σύμβουλος της ιταλικής ENI Paolo Scaroni,**

πραγματοποίησαν συνάντηση εργασίας κατά την διάρκεια της οποίας υπογράμμισαν την «αμοιβαία δέσμευση για την εκπλήρωση των συμφωνιών σχετικά με το έργο κατασκευής του South Stream». Παράλληλα, εξέφρασαν την ανάγκη να εντατικοποιηθούν οι ενέργειες της South Stream A.G., ενώ δεν παρέλειψαν να καλωσορίσουν την γαλλική EDF στο έργο.

Περιβάλλον

- Κατά την συνάντηση του περιφερειακού κυβερνήτη της νήσου Sakhalin, Alexander Khoroshavin, με τον Νοτιοκορεάτη αναπληρωτή υπουργό τεχνολογίας της οικονομίας, Kim Young Hak, στις 15 Απριλίου στην Σεούλ, **η Κορεατική χώρα προσκάλεσε την ηγεσία της ρωσικής νήσου να συμμετάσχει σε ένα μεγάλης κλίμακας έργο που θα προωθεί την περιβαλλοντική προστασία στην βιομηχανική παραγωγή μεταξύ των δύο περιοχών.** Σύμφωνα με τον Γραμματέα Τύπου του Κυβερνείου της νήσου Sakhalin, Alexei Bayandin, η Νότιος Κορέα κατανοεί την ανάγκη προώθησης πράσινων σχεδίων μεταξύ των δύο χωρών στον τρόπο εκμετάλλευσης και χρήσης των πλούσιων κοιτασμάτων υδρογονανθράκων του νησιού προκειμένου να μειωθούν οι εκλυόμενες εκπομπές CO₂.
- **Την έξοδο της Ρωσίας από το Πρωτόκολλο του Κιότο σε περίπτωση που δεν επιτευχθεί ένας παγκόσμιος συμβιβασμός ως προς την μείωση των εκπομπών του θερμοκηπίου ανακοίνωσε ο Ρώσος πρόεδρος, Dmitry Medvedev, κατά την Σύνοδο των χωρών της BRIC στις 16 Απριλίου.** Για την ακρίβεια, ο Ρώσος Πρόεδρος τόνισε ότι όλες οι χώρες, αναπτυγμένες και αναπτυσσόμενες, θα πρέπει να συμφωνήσουν σε διεθνές επίπεδο για το επίπεδο των εκπομπών τους, διαφορετικά η Ρωσία δεν θα επιμηκύνει την παραμονή της στο Πρωτόκολλο του Κιότο, όταν αυτό πάψει να ισχύει μετά το 2012. Ο Medvedev επισήμανε επίσης την ανάγκη δημιουργίας μιας διεθνούς συμφωνίας, που θα σέβεται όμως τα συμφέροντα της ρωσικής αειφόρου ανάπτυξης, αναγνωρίζοντας παράλληλα ότι απαιτείται μεγαλύτερη συνεργασία μεταξύ των περιβαλλοντικών τμημάτων της ρωσικής κυβέρνησης.

Άμυνα και ασφάλεια

- **Οποιοδήποτε χτύπημα από τις ΗΠΑ ή το Ισραήλ εναντίον του Ιράν θα είναι «ανεπίτρεπτο» για τη ρωσική πλευρά, δήλωσε στις 12 Απριλίου ο αρχηγός του ρωσικού γενικού επιτελείου, στρατηγός Nikolai Makarov.** Ο Ρώσος αξιωματούχος πρόσθεσε, επίσης, πως η απόκτηση πυρηνικών όπλων από το Ιράν θα μπορούσε να οδηγήσει σε παρόμοιες κινήσεις και από άλλα κράτη και γι' αυτό το λόγο και η ιρανική ηγεσία θα πρέπει να λάβει σοβαρά υπ' όψιν τις σχετικές διεθνείς ανησυχίες. Τέλος, αναφορικά με την καθυστέρηση μεταφοράς των ρωσικών πυραύλων S-300 στο Ιράν, ο Ρώσος αξιωματούχος επεσήμανε πως πρόκειται για πολιτική απόφαση που άπτεται της γενικότερης εξωτερικής πολιτικής της χώρας.
  - **Ο Γενικός Γραμματέας του NATO, Anders Fogh Rasmussen, κάλεσε για ακόμη μία φορά τη Ρωσία να συμμετάσχει στα σχέδια για τη νέα αντιπυραυλική ασπίδα στην Ευρώπη.** Συγκεκριμένα ο επικεφαλής της Συμμαχίας δήλωσε στις 14 Απριλίου πως μια ρωσο-νατοϊκή συνεργασία στον εν λόγω τομέα «θα αποτελέσει μια κοινή «στέγη ασφάλειας για τους λαούς» της Ευρώπης. «Πιστεύω πως αυτό θα είναι το πιο σημαντικό βήμα προς την κατεύθυνση της μεγαλύτερης συμμετοχής της Ρωσίας στην Ευρω-ατλαντική ασφάλεια» τόνισε χαρακτηριστικά.
-